

LLIBRES

Camino

San Josemaría Escrivá de Balaguer:

Edición, introducción y notas de
Fidel Sebastián Mediavilla.

Edita: Centro para la edición de los
clásicos españoles Madrid 2023
372 pàg.

Aquesta nova edició anotada de *Camino* ofereix una perspectiva pregona i ampla en l'estudi i anàlisi exhaustiva del caràcter literari i lingüístic de l'obra.

És probable que l'impacte espiritual, pastoral i teològic de *Camino* fos el prioritari entre els milions de lectors, d'àmbit universal, que va tenir des de 1936. Tanmateix, també des de l'inici, ha estat una percepció unànime que aquest llibre té un valor literari incontestable, i que és difícil separar la seva empena intimista i apostòlica de la força literària, tan destacable.

Durant anys diversos estudiosos de la llengua s'han preguntat, tot investigant, sobre aquest alè vital, de naturalesa ar-

tística, que sura a cada punt del llibre. Ara Sebastián fa un pas més i definitiu en oferir una visió global i molt completa de l'obra des del punt de vista filològic.

La situa així en un marc nou: entre els clàssics castellans de la literatura, i ofereix una anàlisi científica d'envergadura; dota l'obra d'una dimensió que per a alguns podria semblar insospitada, especialment en l'àmbit de l'acadèmia. Sense deixar d'englobar *Camino* en els paràmetres de la literatura espiritual, el col·loca ara també entre els seus iguals literaris; sembla que és un dels objectius de Sebastián.

L'editor assumeix la premissa ja coneguda que sant Josepmaria era un gran lector dels clàssics. A partir d'això ha realitzat una observació minuciosa de les expressions, al·lusions, ginyos i usos que l'autor va poder prendre de la literatura que ell coneixia. L'univers de referències literàries que presenta Sebastián és ingent: des de Santa Teresa a Cervantes, Alarcón, Mateo Alemán, Azorín, Baroja, Bécquer, Blasco Ibáñez, Clarín, Rubén Darío, Fernán Caballero, Pardo Bazán, Pérez Galdós, etc.

L'estudi filològic s'endinsa en la naturalesa literària i en múltiples aspectes de tipus lingüístic, i il·lumina algunes expressions que, vuitanta anys després de la publicació de l'obra, el crític veu necessari acompanyar d'una explicació que afegeix un matís a l'expressió original que, amb el temps, ha pogut quedar fosca.

El llibre obre les pàgines amb una introducció que situa sant Josepmaria i *Camino* en les seves circumstàncies històriques i biogràfiques. En aquesta seixantena de pàgines recull les aportacions que els estudiosos de l'obra han realitzat fins el moment. Destaca lògicament la del professor i teòleg Pedro Rodríguez amb la seva edició críticohistòrica de 2002.

L'estudi de la puntuació, ortografia i sintaxi del Segle d'Or és un dels temes que Sebastián ha desenvolupat en la seva extensa línia d'investigació i en l'edició de textos clàssics castellans. No és d'estranyar per tant que utilitzi totes les eines que té a l'abast per oferir al lector un panorama literari d'excepció.

Guadalupe Ortiz de Landàzuri Busca

Píndoles d'evangeli

Mn. Joan Torra Bitlloch

Centre de Pastoral Litúrgica, 2022
602 pàg..

El llibre que ara comentem és un recull de textos que parlen de l'evangeli i de la vida cristiana. Van ser publicats originà-

riament al full informatiu «Diàleg», de les parròquies de Torelló, durant els quinze anys que mn. Joan Torra va exercir el seu ministeri de prevere com a rector des del 2004 fins al 2019. Són gairebé vuit-cents comentaris dels textos bíblics de la litúrgia de la paraula dominical i d'algunes festes o solemnitats, que estan ordenats d'acord amb els tres cicles de l'Any litúrgic, caracteritzats per l'evangelista que els acompanya i guia.

Com comenta l'autor mateix en el pròleg, aquests textos "no volen ser comentaris bíblics de les lectures, ni guions d'homilies, ni notes litúrgiques, ni reflexions pastorals... però eren una mica de tot això" (p. 10). Són textos que no comparteixen un mateix gènere literari i la seva extensió és molt variable. Tanmateix, tots tenen la mateixa finalitat: ajudar a encaminar tota la comunitat a portar a terme l'acció evangelitzadora, de la qual han de ser protagonistes tots els membres de l'església, a la llum de l'evangeli.

La lectura atenta d'aquestes "píndoles" ens descobreix molt de l'autor, encara que vulgui passar com d'amagat. Els textos traspuen un amor sincer, profund i vibrant a la Paraula de Déu, feta carn en Jesús que il·lumina la vida i li dona sentit. També queda ben palesa la seva cura pastoral plena d'afecte per tots els qui formen part de la comunitat parroquial.

Són freqüents el signes d'admiració que transmeten l'alegria de la bona notícia evangèlica, i també els interrogants adreçats al lector, per tal que s'esmerci a contrastar la seva fe i la seva vida amb aquesta bona notícia. Sovint el to és exhortatiu i les preguntes són formulades de tal manera que colpeixen no sola-